

Оръховица, Лъсковецъ и Долна-Оръховица, се считалъ собственикъ, пълноправенъ и независимъ, съ право да разпорежда съ тъхъ, както желае. За тъзи свои права на собственост Рустемъ-паша е притежавалъ и надлежнитъ крепостни актове. Нему били издадени също и султански грамоти за правата и привилегийтъ на самитъ села, наречени „маафъ-намие-хумаюнъ“. Границите и мястностите на тъзи села съ били точно опредѣлени, като границите съ били отбелязани съ поставени отличителни знаци. И както се вижда отъ фермана, издаденъ презъ 1225 год. (1810 г.) отъ султанъ Махмудъ-ханъ II, синъ на султанъ Абдулъ Хамидъ I, който ферманъ се пази въ Народния музей, Рустемъ паша презъ живота си и при царуването на султанъ Селимъ-ханъ II (1566-1571), е завещалъ тъзи свои четири собствени села и подведомствените къмъ тъхъ махали, наречени съ общото име „арнабутъ кариелери“ или „арбанашки села“, на вакъфа. Това завещание, следъ смъртта на наследователя Рустемъ-паша е било потвърдено отъ султанъ Селимъ II. По волята на завещателя, управата на селата и воденето дѣлата на раята-селяни се предоставяло на най-стария наследникъ на завещателя. Управлятелъ е носилъ названието „воевода“. Войводството е принадлежало на най-стария синъ съ запазване редът по старшинството на мжжитъ деца, произходящи като наследници по низходяща линия и подъ название „вакви-евлядаеътъ“.

Ферманътъ, издаденъ отъ султанъ Махмудъ-ханъ въ 1810 г., е адресиранъ до Търновския кадия така: „До високопросветения, достоенъ и справедливъ кадия — мявлине на Търновската кааза. Нека всевишниятъ продължи за дълго време твоята слава и увеличи твоята власть“.

Отъ този ферманъ, разчененъ и разгледанъ въ неговитъ подробности, е видно следващето:

1. Права и длъжности на войводата — управляващъ вакифранитъ села, дарени по наследство.

Управляващиятъ войвода ималъ пълна свобода и независима власть въ управлението; той ималъ самостоятелно бюро наречено „калеми-юмкаткуа тефрикъ ве сербезиетъ узаре-олулимаси“.

Управляващиятъ, като наследникъ мютевелия, ималъ право, било самъ или чрезъ свои довѣрени лица, да събира въ пари и въ натура отъ селяните на вакифранитъ четири села следнитъ налози:

- а) Налогъ, нареченъ „джуремъ ве джинаеътъ“ отъ наказателните дѣла за злодѣяния, престъпления и глоби.
- б) Налогъ, нареченъ „ресуми-арусанъ“ за право на свобода или право на встѫпване въ бракъ.
- в) Налогъ, нареченъ „Кулъ-ве-джарие мюззекянеси“ за освобождаване на роби, робини, слуги и слугини. Този данъкъ, като право за дарение, се нарича „мяжде“.
- г) Данъкъ, нареченъ „ресуми-бей туманъ-ме ве хасе“, сиречь, данъкъ, който се взима отъ наследници за право на безвъзмездно придобиване на наследствени имоти.
- д) Налогъ, нареченъ „хакки-юва“, платимъ на мютевелията за право на безстопанствена придобивка.
- е) Налогъ, нареченъ „хакки-качкунъ“, получаванъ за дезертъорство — избѣгване отъ бащиния домъ.
- ж) Налогъ, нареченъ „ресуми бадихава“, платимъ само за лична работа. Този данъкъ е подобенъ на данъка за ангария.